

STRUCTUUR HELPT PREMATURE BABY

Kinderen die te vroeg geboren zijn, hebben een grotere kans om later leerproblemen te krijgen. Ouders die daar wat aan willen doen, kunnen hun kind het beste structuur geven. Vooral als het speelt. Dat blijkt uit onderzoek van de Universiteit van Utrecht.

Veel te vroeg geboren kinderen worden in de eerste jaren van hun leven regelmatig onderzocht, zodat problemen in hun ontwikkeling vroeg kunnen worden gesignaleerd. Deze tests zijn echter minder geschikt om aandacht- en concentratieproblemen op te sporen, zegt ontwikkelingspsycholoog Eva van de Weijer. Zij pleit voor een onderzoek waarmee dat wel kan. Om aan te tonen dat verschillen in aandacht inderdaad al op jonge leeftijd kunnen worden ontdekt, volgde ze een groep prematuur geboren baby's. Ze observeerde hen bij zeven, tien en veertien maanden.

Waar keek u naar?

“Naar de volgehouden aandacht, naar hoe lang een kind zijn aandacht bij een speeltje houdt. Naarmate kinderen ouder werden, speelden ze langer met speelgoed waardoor ze meer informatie te verwerken kregen. Kinderen die bij de geboorte een milde vorm van hersenschade hadden opgelopen, hadden meer moeite met deze toename in informatie. Ook hebben we gekeken naar de controle die ze over hun aandacht en gedrag hadden. Daarvoor observeerden we kinderen terwijl ze een speeltje zochten dat op verschillende plekken werd verstopt. Kinderen moesten dus onthouden waar het speelgoed verstopt was, en hun reactie naar de eerdere verstopplek onderdrukken. Ook moesten ze hun aandacht tijdens de taak controleren. De verschillen op zeven maanden waren nog heel klein, maar kinderen die na een kortere zwangerschapsduur waren geboren, deden het op die leeftijd beter dan de anderen. Ze hadden een kleine voorsprong, vermoedelijk doordat ze extra ervaringen buiten de baarmoeder hadden gehad. Maar dat bleek slechts een tijdelijk voordeel. Kinderen die langer in de buik van hun moeder hadden gezeten, ontwikkelden zich sneller dan kinderen die bij een kortere zwangerschapsduur geboren waren.”

Zijn er niet altijd onderlinge verschillen tussen baby's?

“Er bestaat inderdaad geen norm waaraan een baby moet voldoen. Onderlinge verschillen zijn heel normaal en hebben vaak niets te betekenen. We konden wel zien dat de verschillen steeds groter werden, en dat de ontwikkelingssnelheid samenhang met een aantal geboortefactoren. Kinderen bij wie er bij de geboorte medische complicaties waren, zoals longschade, bleven wat meer achter.”

Kunt u nu concluderen dat dat de kinderen zijn die later de meeste problemen krijgen?

“Nee, dat niet. Wel is gebleken dat kinderen van wie de moeder structuur bood terwijl ze met haar kind speelde, zich sneller ontwikkelden. Die kinderen gingen sneller vooruit bij het verstopspelletje, dat we steeds moeilijker maakten.”

Hoe hielpen moeders daar dan bij?

“Ze stuurden hun kinderen bij het spel. Ze waren gericht op de signalen van hun kind, maar boden ook structuur. Bijvoorbeeld bij het maken van een puzzel. Je kunt zeggen: ‘Hé, een puzzelstukje.’ Of: ‘Waar zou dat stukje passen?’ Of: ‘Kijk, hier hoort het.’ Als je merkt dat je kind er zelf niet uitkomt, is het helemaal niet raar om hem op weg te helpen.”

Maar is het niet beter om er als ouder niet al te veel bovenop te zitten? Een kind moet toch de ruimte hebben om zelf te kunnen uitvinden hoe hij een puzzel maakt?

“Je kind sturen heeft inderdaad een negatieve bijklank. En ik zeg zeker niet dat deze mate van sturing voor elk kind goed is. Maar wel voor sommige te vroeg geboren kinderen, die moeite hebben hun eigen gedrag te reguleren. Het is belangrijk om de mate waarin je stuurt af te stemmen op je kind. Bovendien geldt dit waarschijnlijk vooral voor de eerste twee jaren. Daarna kan te veel sturing een negatief effect krijgen op de ontwikkeling van een kind, mogelijk doordat hij of zij er onzeker van wordt. Het is dus ook goed om je kind geleidelijk minder te sturen naarmate het meer zelf kan. ”

Waar zijn trouwens de vaders in het onderzoek? Kunnen die niet ook veel betekenen?

“Uiteraard. Sterker, ik denk dat vaders over het algemeen directiever zijn dan moeders. Dat is ook wel uit onderzoek gebleken. Maar het zijn vooral moeders die zich voor deelname aan een onderzoek als dit opgeven, vaders melden zich nauwelijks.”

Tips

Is je baby te vroeg geboren en wil je hem helpen zich goed te ontwikkelen?

- Wees niet bang richting te geven als je samen speelt. Juist door jouw aanwijzingen kan je kind meer.
- Probeer aan te sluiten bij zijn aandachtsrichting. Waar kijkt hij naar?
- Tast af wat hij prettig vindt, let op signalen. Wat kan hij al wel zelf en waar heeft hij jouw hulp bij nodig?
- Bied geleidelijk minder structuur in het spel als je ziet dat je kind meer zelfstandig kan.

Meer leerproblemen bij prematuren

Een zwangerschap duurt gemiddeld veertig weken. Baby's die voor een zwangerschapsduur van 37 weken worden geboren zijn volgens de World Health Organization (WHO) te vroeg geboren. Gedrags- en leerproblemen komen bij te vroeg geboren kinderen vaker voor dan bij op tijd geboren kinderen en worden meestal op de basisschoolleeftijd ontdekt. Rekenen, lezen, spellen en ADHD zijn op tienjarige leeftijd de belangrijkste problemen. Zowel druk gedrag als teruggetrokkenheid en angsten komen vaker voor dan bij andere kinderen. Veel kinderen gaan naar het speciaal onderwijs en tien procent is voor hun tiende in behandeling geweest bij een psycholoog of psychiater.

Bron: www.kenniscentrumprematuren.nl